

Záznam ze XVIII. Akademického fóra

Etika – Legislativa – Diverzifikace

**Veřejný, volně přístupný seminář se konal ve čtvrtek 24. 2. 2011, 14:00–17:00 (18:35),
ve Velké posluchárně v sídle Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha 1, Žitná 25.**

Příloha P: Příspěvky a dokumenty (22 s.)

**Odborná skupina Organizace výzkumu České fyzikální společnosti Jednoty českých matematiků a fyziků
XVIII. Akademické fórum ETIKA – LEGISLATIVA – DIVERZIFIKACE Praha, 24. února 2011**

Účastníci

1. Ing. Josef Bacílek, CSc., Komise pro vědu, výzkum a inovace ČSSD;
2. Heda Čepelová, tajemnice Studentské komory Rady vysokých škol;
3. Prof. RNDr. Martin Černošský, CSc., Ústav teoretické fyziky a astrofyziky, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, předseda OS OV ČFS JČMF; rektor Slezské univerzity 1992 až 1998;
4. Doc. RNDr. Jan Hendl, CSc., Katedra kinantropologie, humanitních věd a managementu sportu, Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy,
5. Prof. RNDr. Ivan Holoubek, CSc., ředitel Centra pro výzkum toxických látek v prostředí, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity;
6. Prof. Ing. Zdeněk Kovář, CSc., Fakulta strojní Technické univerzity v Liberci; rektor Technické univerzity v Liberci 1990–1997;
7. RNDr. Jaroslav Kupčík, Ústav chemických procesů AV ČR;
8. Prof. Ing. Jiří Málek, DrSc., Fakulta chemicko-technologická Univerzity Pardubice; rektor Univerzity Pardubice 2006–2010;
9. Prof. RNDr. Stanislav Novák, CSc., Katedra fyziky, Přírodovědecká fakulta Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L.;
10. Prof. Ing. Radimír Novotný, DrSc., Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích;
11. Prof. RNDr. Libor Pátý, CSc., dříve Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy; první náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy 1990–1993;
12. Doc. RNDr. Jaroslav Pavlík, CSc., děkan Přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n.L.;
13. RNDr. Jiří Rákosník, CSc., zástupce ředitele Matematického ústavu AV ČR, místopředseda České matematické společnosti, místopředseda OS OV ČFS JČMF;
14. RNDr. Vladimír Roskovec, CSc., zástupce ředitelky Centra pro studium vysokého školství, Praha; první náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy 1998–1999;
15. Prof. RNDr. Smítal, DrSc., ředitel Matematického ústavu Slezské univerzity v Opavě;
16. JUDr. Miroslav Šmidák, Masarykův ústav a archiv AV ČR;

17. PhDr. Věra Šťastná, Rektorát Univerzity Karlovy;
18. Prof. PhDr. Viktor Viktora, CSc., vedoucí Katedry českého jazyka a literatury, Pedagogická fakulta Západočeské univerzity v Plzni;
19. Prof. Ing. Pavel Vlasák, DrSc., zástupce ředitele Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR;
20. Prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc., vedoucí Katedry pozemních staveb Fakulty stavební Českého vysokého učení technického v Praze; rektor ČVUT 1999–2006;
21. Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., vládní zmocněnec pro evropský výzkum, předseda Asociace emeritních rektorů; rektor Univerzity Karlovy 2000–2006;
22. Prof. RNDr. Jiří Zlatuška, CSc., děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity, rektor Masarykovy univerzity 1998–2004.

Korespondenční účastníci:

23. Prof. PhDr. Radim Palouš, Dr. h. c. mult.; rektor Univerzity Karlovy 1990–1994.

Odborná skupina Organizace výzkumu České fyzikální společnosti Jednoty českých matematiků a fyziků XVIII. Akademické fórum ETIKA – LEGISLATIVA – DIVERZIFIKACE Praha, 24. února 2011

Obsah Přílohy P

V Příloze P jsou následující příspěvky a dokumenty na stranách uvedených u symbolu P.

- P-1 Radim Palouš: Poslání terciárního školství.
- P-2 Viktor Viktora: Etika vysokoškolského vzdělání – případ plzeňských práv.
- P-3 Jiří Zlatuška: K Právnické fakultě ZČU v Plzni: Neplatnost titulů (diplomů)
- P-3 Usnesení Sněmu Rady vysokých škol 17.2.2011.
- P-4 Libor Pátý: Protekcionismus, Diverzifikace, Univerzita/Vysoké školství.
- P-5 Jaroslav Smítal: Ad Plzeň – Ad Diverzifikace VŠ.
- P-5 Jiří Málek: Sebelepší zákon dodržování etických standardů nezaručí.
- P-6 Jiří Witzany: Ad Případ plzeňských práv – Ad Diverzifikace VŠ.
- P-8 Martin Černožský: K případu brněnských práv.
- P-10 Vladimír Roskovec: Sdělení k přípravě zákona na vysokých školách.
- P-10 Stanislav Novák: Poznámka k připravované diverzifikaci vysokého školství v ČR.
- P-11 Jiří Rákosník: Reformy a cíle – obrat k lepšímu?
- P-11 Martin Černožský: K pozici rektora samosprávné univerzity.
- P-13 Ivan Wilhelm: Diverzifikace vysokého školství v České republice.
- P-14 Dva dokumenty Asociace emeritních rektorů (AER):
K otázkám případů neetického chování akademických občanů a o roli orgánů akademické samosprávy při jejich nápravě.
Diverzifikace vysokého školství v České republice.
- P-15 Věra Šťastná: Reformy vysokoškolského vzdělávání – diverzifikace
- P-17 Zdeněk Ručka: Co ti studenti v akademických senátech vlastně dělají.
- P-19 Výňatky (4 strany) z dokumentu MŠMT Pracovní návrh věcného záměru zákona o vysokých školách..(24.2.2011).

Rejstřík

AER 14 – MŠMT 19 – RVŠ 3 – Bacílek J. 16 – Černožský M. 8, 11 – Málek J. 5 – Novák S. 10 – Palouš R. 1 – Pátý L. 4 – Rákosník J. 11 – Roskovec V.10 – Ručka Z. 17 – Smítal J. 5 – Šťastná V. 15 – Viktora V. 2 – Wilhelm I. 13 – Witzany J. 6 – Zlatuška J. 3.

1. Uvítání. Informace. Slovo k programu. Ze seminární korespondence.

Po zahájení ve 14:15 a uvítání charakterizoval M. Černohorský jednotlivé body programu.

K případu plzeňských práv: Jde o dlouhodobé selhávání systému, resp. o nefunkčnost dvou vrcholných institucí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Akreditační komise. Veřejnosti není známo, že by jiné, rovněž zainteresované a kompetentní instituce, zejména Legislativní rada vlády a vrcholné akademické instituce omezující se na formální výzvy udělaly něco pro účinnou nápravu. Možnost pozitivního zásahu prokázala naproti tomu na jiném případě Studentská komora Akademického senátu Masarykovy univerzity (**Zdeněk Ručka, P-17**); do jaké míry využila exekutiva státní i akademická možností daných v plzeňském případě, lze usoudit z diskusních příspěvků

K přípravě zákona o vysokých školách: Prof. Hálek, poradce premiéra pro vědu a vysoké školství a hlavní garant Národního projektu individuálního Reforma terciárního vzdělávání požádal vzhledem ke své zahraniční cestě, aby o přípravě zákona o vysokých školách referoval Dr. Roskovec.

K diverzifikaci vysokého školství: O diskusi na zasedání Asociace emeritních rektorů (AER) v Plzni 17.2.2011 a usneseníh z něho vzešlých podá výklad předseda AER prof. Wilhelm.

K seminární korespondenci:

Byl zmíněn **dopis členům České konference rektorů**, týkající se způsobu volby rektora. O celkové odezvě, jejíž povaha a rozsah může být příznačná zejména v souvislosti s diskusí o samosprávnosti univerzit, bude podána zpráva na XIX. Akademickém fóru.

Záměr zúčastnit se XVIII. Akademického fóra nemohli ze zákonodárců uskutečnit místopředsedkyně Senátu senátorka **Dr. Alena Gajdušková** a místopředseda Výboru pro vědu, vzdělávání, mládež, kulturu a tělovýchovu Poslanecké sněmovny poslanec **prof. Ivan Ohlídál**.

Na oznámení o XVIII. Akademickém fóru reagoval **prof. Rostinský z Tokai University**, Tokyo, který se zúčastnil při své návštěvě Prahy 26.3.2009 II. Akademického fóra „Autonomie univerzit – je ohrožena?“. Ve svém dopise mj. píše:

„ ... je mi velice lito, že nemohu navštívit Vase forum, o kterem jste mne laskave informoval. Problematika je nejen zajimava, ale thema samo o sobe je spolecensky nalehave a doufam, ze to pochopi i soucasna politicka garnitura. Vysokoskolske vzdelani vsude prochazi velikymi zmenami, jak to znam z Japonska a z USA, a bezpochyby bude nutne, aby take v Ceske republice byly uskutenčeny pouze takove zmeny, které prispeji k vyssi kvalite vyuky a vyzkumu, avsak nikoli na ukor fundamentalniho vyzkumu. Cili mene businessu a vice vedy. I japonsti akademici tapou v nerozhodnosti jakym smerem se dale ubirat. Verme, ze se vsechno obrati k dobru. ...“

K tehdejší otázce o ohrožení autonomie univerzit:

Autonomie, resp. **samosprávnost univerzit je dnes ohrožena** – je ohrožena zvenčí cílenými aktivitami kruhů na tom zainteresovaných, a je ohrožena zevnitř nedostatečnou aktivitou, resp. pasivitou samotných samosprávných orgánů, některé akademické senáty nevyjímaje.

2. Viktor Viktora: Etika vysokoškolského vzdělání – případ plzeňských práv. (P-2)

3. Martin Černohorský: K případu brněnských práv. (P-8)

4. Dotazy a diskuse ad 1, 2 a 3.

Případu plzeňských práv se různým způsobem dotýká řada příspěvků, koncipovaných povětšinou v obecnějším pohledu na problematiku. Dokumentována jsou jen ta diskusní vystoupení, jejichž autoři předali nebo zaslali jejich písemnou charakteristiku – zásada zařazení do Záznamu jen autentických, samotnými autory formulovanými vyjádření, resp. jejich charakteristik, je uplatněna zcela obecně. Dokumentace tedy zdaleka nevystihuje rozsah a obsah seminární diskuse, zveřejněnými příspěvky podává však dobrý obraz o její povaze.

Ze samotných názvů příspěvků v přehledu „Obsah přílohy P“ je patrné, že k tématu se vyjádřili mj. Jiří Zlatuška (P-3), včetně poukazu na Usnesení Sněmu Rady vysokých škol (P-3), Libor Pátý (P-4), Jaroslav Smítal (P-5), Jiří Málek (P-5), Jiří Witzany (P-6) a Asociace emeritních rektorů v dokumentu (P-14) poskytnutém jejím předsedou Ivanem Wilhelmem.

5. Vladimír Roskovec: K přípravě zákona o terciárním vzdělávání. (P-10)

6. Dostupnost materiálů k přípravě zákona o vysokých školách. Dotazy a diskuse ad 5.

Pro diskusi se počítalo s tím, že už budou k dispozici oficiální podklady pro tvorbu připravovaného zákona. Na semináři mohla být podána jen informace, že následující den končí lhůta, v níž mají být teze věcného záměru zákona o vysokých školách zveřejněny. Termín byl ministerstvem splněn. K rozhodnutí o zveřejnění došlo na ministerstvu, jak se ukázalo, večer v den semináře, a druhý den byly materiály v mnoha institucích k dispozici. Výtah z materiálu, týkající se pozice rektora, je položkou přílohy (P-19). (Téma březnového XIX. Akademického fóra je „Pozice rektora samosprávné univerzity“.)

V diskusi vystoupila převážná část účastníků.

7. Přestávka. Individuální a skupinové konzultace a diskuse.

Půlhodinová přestávka (16:00-16:30) byla jako vždy efektivně využita.

8. Ivan Wilhelm: Jedna z cest diverzifikace vysokého školství. (P-13)

9. Informace o Asociaci emeritních rektorů. Dotazy a diskuse ad 8. (P-14)

Diverzifikace byla hlavním věcným tématem semináře. Tomu odpovídá i frekvence termínu – je součástí názvu příspěvku u šesti účastníků: Ivan Wilhelm (P-13), Libor Pátý (P-4), Jaroslav Smítal (P-5), Jiří Witzany (P-6), Stanislav Novák (P-10), Věra Šťastná (P-15).

O Asociaci emeritních rektorů a jejich aktivitách (P-14) podal stručnou informaci její předseda Ivan Wilhelm.

Závažnost ohlášených témat a povaha jejich diskusí zpracování vedla k tomu, že v době předpokládaného ukončení semináře (17:00) byl zájem o pokračování natolik vyhraněný, že se v nezmenšujícím se počtu v diskusi pokračovalo až do 18:35, s tím, že termínem a tematikou XIX. Akademického fóra se zareaguje operativně na situaci vzniklou po očekávaném zveřejnění tezí záměru zákona o vysokých školách.

6.3.2011

Za Odbornou skupinu Organizace výzkumu ČFS JČMF
Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., předseda
cernohorsky@physics.muni.cz